

HOGERAAD

Battistelli's octrooibureau blijft een juridisch eiland

Het Europees octrooibureau gevestigd in Rijswijk krijgt veel kritiek. Rechters in Nederland mogen zich er alleen niet mee bemoeien.

Door onze redacteur
Eppo König

AMSTERDAM. Mag een werkgever in Nederland werknemers zonder advocaat laten verhoren door privédetectives? Mag hij vakbondsleiders ontslaan of hun salaris of pensioen verlagen? Mag hij de arbeidsinspectie weigeren als een suicidale werknemer uit een raam van het kantoor springt?

Het is allemaal gebeurd bij het Europees Octrooibureau in Rijswijk. En Nederlandse rechters mogen zich niet over het octrooibureau uitspreken. Dat heeft de Hoge Raad vrijdagochtend bevestigd in een langverwachte uitspraak. Het octrooibureau is als internationale organisatie in Nederland onschendbaar, zegt de Hoge Raad.

In andere woorden is het octrooibureau een soort juridisch eiland in Nederland. De uitspraak van de Hoge Raad is van belang voor alle veertig internationale organisaties in Nederland, zoals het Internationaal Strafhof en het Europees Ruimte Agentschap. Voor vakbond SUEPO van het octrooibureau is het een zware tegenslag.

Goedbetaalde werknemers

Het bureau keurt octrooiaanvragen en verleent patenten die geldig zijn in alle 38 landen die lid zijn. Met klanten als Philips, Samsung, LG en Siemens is het

octrooibureau belangrijk voor bescherming van de Europese markt. Het bureau telt 7.000 specialistische, goedbetaalde werknemers in Duitsland, Oostenrijk, België en Nederland.

Het octrooibureau is ook berucht vanwege zijn temperamentvolle Franse president Benoit Battistelli (66). De topman is al jaren in oorlog met vakbond SUEPO, die zegt de helft van het personeel te vertegenwoordigen, maar niet officieel wordt erkend. Vorig jaar zijn drie vakbondsvertegenwoordigers ontslagen en drie andere gedegradeerd. SUEPO hekelt de werkdruk, het autoritaire management en de rechtspositie van werknemers.

E-mails blokkeren

De strijd verhardde toen het Haagse Gerechtshof begin 2015 oordeelde dat het bureau stakingen niet mag beperken, e-mails van de vakbond niet mag blokkeren en de bond moet erkennen. Toenmalig minister Ivo Opstelten van Justitie (VVD) beval gerechtsdeurwaarders echter het vonnis niet uit te voeren om de immuniteit van andere internationale organisaties te garanderen: een ongebruikelijke situatie.

Het octrooibureau ging daarop in cassatie bij de Hoge Raad, met steun van de Nederlandse staat, die zich als partij aansloot. Nederland wil andere internationale organisaties niet wegjagen, dat is slecht voor de reputatie én de economie. Battistelli herinnerde het kabinet er vorig jaar fjntjes aan dat zijn bureau „1 miljard euro” omzet in Nederland en „250 miljoen euro” investeert in nieuwe hoogbouw.

De Hoge Raad heeft eerdere vonnissen van de voorzieningenrechter en

het Haagse Gerechtshof nu verworpen. De rechten van werknemers zijn voldoende beschermd door de interne geschillenprocedure. Ook kunnen ze in beroep gaan bij de International Labour Organisation in Genève.

Maar die geschillenprocedure ramelt en de weg naar Genève is lang, zeggen werknemers. Er rest nu één oplossing, zei SUEPO's advocaat Liesbeth Zegveld voorafgaand aan de uitspraak van de Hoge Raad: „Een rechtszaak tegen de Nederlandse staat, omdat de schending van vakbondsrechten plaatsvindt op Nederlands grondgebied. Doet de staat genoeg om dit te voorkomen? Het antwoord is nee.”

Tijdens een gesprek met staatssecretaris Van Dam liep Battistelli boos weg

ten plaatsvindt op Nederlands grondgebied. Doet de staat genoeg om dit te voorkomen? Het antwoord is nee.”

Uitbuiting

Volgende maand is er een Kamerdebat over de arbeidsomstandigheden. Bij een Kamerdebat vorige maand werd het octrooibureau al bekritiseerd door SP en D66 en regeringspartijen PvdA en VVD. De PvdA noemde het voorbeeld van uitbuiting van Libische en Soedanese medewerkers in Londen. Daar liet een Britse rechter het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens toch ook zwaarder wegen dan de „diplomatieke immuniteit”?

Het conflict dwingt Nederland in een vreemde spagaat. De staat steunde het octrooibureau in de

rechtszaal, maar tegelijkertijd is het kabinet kritisch. Staatssecretaris Martijn van Dam (Economische Zaken, PvdA) uitte onlangs in een Kamerbrief zijn zorgen over de „moeizame relatie tussen bonden en het topmanagement”. Tijdens het kennismakingsgesprek van Van Dam en Battistelli liep de Fransman vorig jaar boos weg.

De Nederlandse octrooiwereld is ook bezorgd, zegt een woordvoerder van Economische Zaken. Nederland wordt bij het bureau vertegenwoordigd door Derk-Jan de Groot, directeur van het Octrooiencentrum Nederland. Samen met andere belangrijke octrooilanden als Duitsland, Frankrijk, Zweden en Zwitserland behoort Nederland tot de kritische lidstaten.

Het probleem is dat de beheersraad van alle lidstaten, het hoogste orgaan, tegroot en te divers is om tot een oplossing te komen. Vorig jaar leek er een revolutie te zijn uitgebroken, toen 26 van de 38 lidstaten (met 12 onthoudingen) Battistelli een halt toeriepen. Ze vroegen om arbitrage in het conflict, staking van lopende procedures tegen vakbondsleden en hervorming van strafmaatregelen. Maar vrijwel alle voorstellen zijn uitgesteld, waardoor de situatie „nog niet is verbeterd”, volgens een woordvoerder van Economische Zaken. Een SUEPO-lid dat overspannen thuis zat, is daarna ontslagen. Het lijkt erop dat alle partijen de tweede termijn van Battistelli tot 30 juni volgend jaar willen uitzitten.

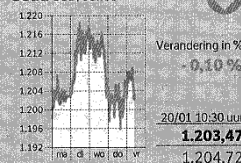
Het octrooibureau verwelkomt de „bevestiging van de juridische immuniteit” door de Hoge Raad en „zal blijven ijveren om de sociale dialoog te versterken”, zegt een woordvoerder.

1,0660
1,0661

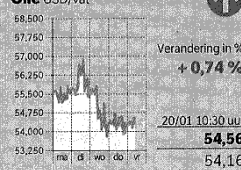
Valuta en Rente

Naam	10:30 uur	Vor. slot	%
Dollar in euro	0,9380	0,9380	0,01
Tienjaarsrente	0,4870	0,4460	9,19

Goud USD/ounce

Oilie USD/vat

Dow Jones-index

Indices slot, vorige dag

Naam	10:30 uur	Vor. slot	%
Nasdaq ¹	5.840,08	5.555,65	+0,28
Nikkei ²	19.137,91	19.072,25	+0,34
DAX ³	11.602,03	11.596,89	+0,04
FTSE 100	7.200,00	7.208,44	-0,12
BEI-20	3.557,78	3.593,97	0,11

bron: vwdgroup